

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 36.

Fylke: Vestfold.

Tilleggsspørsmål nr.

Herad: Tjøme.

Emne: Helsing, Fakker, Åfjerd.

Bygdelag: Fræne

Oppskr. av: Olga Kvinge.

Gard: 29. Stave

(adresse): Fræne.

G.nr. 29. Br.nr. 2.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. Ja.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

1. Ja tilbrykkes ved å nikke med hodet. Nei ved å rulle på hodet, eller slå ut med høyre hånd.
2. Alle på stedet hilser på hverandre, da omkreut alle er kjent, men ukjente hilses det ikke på.
3. Nei.
4. Mann tok av hatt eller hue, kvinner nikket med hodet, guttene tok av huen, piker nikket. Nei var ikke guttene av seg huen mer, bare beiteker. De voksne sa: God morgen, god dag - god kveld - god aften.
5. Litt mer ydmyg hilsen til overordnede. Godt kjent ropte bare goddag, og nu loffet et par fingre til huen.
6. Tiggerfolk har jeg sett ta av seg huen før de kom inn på gårdsplannen og holde den under armen.
7. Man hilste på samme måte når man møttes ute, men ved kirken håndhilte man på venner og kjente.
8. Man håndhilte når man ikke hadde sett hverandre på en stund, likeså ved besøk. Også barna ble hilst på.
9. Ja.
10. Folk stopper opp og hører på klokkesynging

- 11. Man stopper opp til likfølget er arad farti.
- 12. Nei.
- 13. "Godmorn" og "goddag" ble brukt fra tidlig morgun til ca kl. 7. aften, efter den tid "god aften" eller "god kveld." Når menn skilles senere på kvelden, sa menn "god natt".
- 14. Jeg synes ikke det er riktig å hilse "god morgun" om kvelden, men det brukes nu hele døgnet rundt.
- 15. Man svarer "god morn" igjen.
- 16. Ja, hele døgnet.
- 17. Man brukte å si "signe arbeidet" og "signe maken", det brukes frumdeles.
- 18. Når en fikk en gave, kunne en si: "Gud viligne deg".
- 19. Det kom hvene man hilser velkom men på mytt, f. eks. når man kom mot gjester i mytt huse.
- 20. Man spurte om å få snakke et par ord med ham alene.
- 21. Alle, store og små, barke på dæren.
- 22. De som var inne, svarte; "Kom inn!" eller "Var så god!" Den som kom inn, hilste (tok av huse) og hilste dæren.
- 23. Jan ble stående til han ble mødt med: "Var så god og sitt!" eller "Stig fram på!"
- 24. Jan tok hast eller hie av straps han kom inn.
- 25. Som i 22.
- 26. Var det prestev eller en vighetsperson, ble det mere oppslyp, ble vist inn i stue og avvist en god plass.
- 27. Man besvarte den ankommens hilser. Presenterte han seg, ble det gjerne hærthilist.
- 28. Det henvise nok at komer bærket av stolen med facklet.

2937

7685

29. Man trøstehilsede og ønsket velkommen.

30. Gud morn - adjt - gud kveld - god natt.

Især var det samme.

31. a. Nå må du leve så vel! - Lykke på turen, (reisen) -

På gjengen!

b. Vær herre vare med deg!

32. Ja.

33. Foreldre og barn kysset hverandre, likeså ektefolk. Tinninner kyssto hverandre på kinnet.

34. De voksne spulte barnet om å få en sukk.

35. Nei.

37. Nei.

38. Se nr. 34.

39. Ja - bakte eller bryne nese.

40. Alle voksne kunne gjøre det med små barn.

41. Skjete nese var å ha om nesen med peke og langfingeren.

42. Et kjærtegn var det å legge kind mot kind.

43. Det brøtles mellom voksne og barn og mellom veninner.

44. Når en skulle gå i gang med et foretaks-
gerde, sa man: Lykke til!

45. Gud jule - gledelig jule - grat mytbar -
god påske - god pinsu. - Gud signe
høytiden.

46. Man gratulerte med barnet eller ønsket
tillykke.

Ved farlorelse sa man gratulere, likeså
ved kjællip. Vid det siste kunne man også
si "Tillykke med dagen!" - "Gud signe dagen!"

46. Man kondolerte ved dødsfall.

47. Man svarte "Sakk!"

48. Vid begravelse kom en av de nærmeste
sikke ved graven eller ved en kilsdelning

etterpå i huset. Ikke noe eget navn for det.

49. Ved byekant eller grunnase med münner
uttrykker man jarakt.

50. Bare godt kjent siir du til hvennare,
uller de. I gamle dager sa barna 7 til
fællaren.

51. Nei.

2835